

АУТСОРСИНГ В ЛОГІСТИЦІ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

Я. В. Колодка, аспірант*, Сумський національний аграрний університет

**Науковий керівник – д.е.н. професор Соколов М.О.*

В статті розглядаються загальні питання використання аутсорсингу в логістичній діяльності підприємств. Визначені основні види аутсорсингу, які можуть бути застосовані в логістиці. Розглянуто переваги та недоліки аутсорсингу логістичних функцій.

Ключові слова: логістика, аутсорсинг, підприємство, логістичні функції, оптимізація логістичних процесів, бізнес–процес.

«Передоручайте іншим те,
що вони зроблять простіше і дешевше»

Постановка проблеми. За умови активізації конкурентних дій, непередбачуваності зовнішнього середовища, збільшення обсягів інформації, посилення інтеграційних процесів та розширення глобальних ринкових кордонів успіх у конкурентній боротьбі визначається наявністю у підприємств стійких конкурентних переваг, які є основою конкурентоспроможності щодо конкурентів, привабливості для партнерів та готовності споживачів до придбання продукції підприємств.

У свою чергу, підтримання або досягнення високого рівня конкурентоспроможності вимагає від підприємств використання нових інструментів, які б забезпечували можливість адаптування до сучасних умов функціонування та здійснення своєї господарської діяльності найбільш ефективним способом, досягаючи зниження витрат при збереженні високої якості товарів і послуг.

Однією з найбільш популярних на сучасному етапі моделей бізнесу є аутсорсинг. Використання аутсорсингу є ефективним способом зниження витрат на логістичні бізнес–процеси виробничих і торговельних компаній в рамках стратегії мінімізації інвестицій в непрофільні функції компанії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

На сьогодні вітчизняними та закордонними науковцями розроблено методи оцінки аутсорсингу, які здебільшого базуються на розробці параметрів (критеріїв) оцінки ефективності та визначенні основних показників ефективності розвитку аутсорсингових відносин. Причому для кожної галузі діяльності дані критерії та показники відрізняються, що пов'язано зі специфікою діяльності підприємств. Так, дослідженням проблем аутсорсингу присвячені праці таких учених:

Анікін Б.А. [1], Хачатурова А.В. [2], Литвак А.Г. [3], Прыбытков И. [3], Желінський

Філіп Котлер
Ю.А., Заводовська І.І., Захарченко Л.А., Календжян С.О., Котляров І.Д., Курбанов А.Х., Лігоненко О.Л., Манжосов Г.П., Мухіна І.С., Овчаренко А.В., Плахута Г.А., Плотніков В.А., Побольняк Н.Ю., Рибіна Т.Н., Синяєв В.В., Соколова А., Титюхин Н.Ф., Цветкова В.І., Чугунова Г.В., Шестоперов А.М., Фролова Ю.Ю., Філіпова І. та інші.

Однак відсутність єдиної думки щодо теоретичного та практичного аспекту оцінки аутсорсингу сприяє необхідності систематизації та визначення груп підходів, які характеризувалися б спільними рисами щодо методики її розрахунку.

Крім того, потребує розроблення і методичний підхід для оцінки логістичного аутсорсингу, який би враховував особливості реалізації інноваційних процесів на промисловому підприємстві.

Тому метою цієї роботи є розглянути загальні питання використання аутсорсингу в логістичній діяльності підприємства. Визначити основні види аутсорсингу, які можуть бути застосовані в логістиці. Розглянути переваги та недоліки аутсорсингу логістичних функцій.

Постановка завдання. Проаналізувати поняття аутсорсингу, його основних видів та зв'язку із логістичною діяльністю підприємства. Дослідити основні переваги та недоліки використання логістичного аутсорсингу, узагальнення та окреслення передумов упровадження логістичного аутсорсингу щодо оптимізації логістичних процесів та інфраструктури цих процесів.

Виклад основного матеріалу дослідження. В сучасному світі досягають успіху лише ті компанії, які ведуть бізнес найбільш ефективним способом. На відміну від розвитку власної логістики, використання аутсорсингових

схем передбачає якісний, але стандартизований сервіс. У стратегічному плані використання аутсорсингу дозволяє компанії сконцентруватися на профільному бізнесі без відволікання ресурсів на логістику.

Умовно можна виділити 5 груп логістичних послуг, які є затребуваними на українському ринку аутсорсингу:

- транспортно–експедиційні послуги;
- послуги з митного оформлення;
- послуги складу;
- координація процесу закупівель, упаковка / перепакування товарів, складування;
- комплексні послуги (комплексний аутсорсинг). Тут у ролі компанії – підрядника виступає єдиний логістичний оператор. Дана комплексна послуга затребувана компаніями, алгоритм постачань яких досить складний і має декілька проміжних етапів.

Тобто логістичний інструмент «аутсорсинг» – це метод оптимізації діяльності організації завдяки зосередженню ресурсів на основному предметі й передачі непрофільних функцій і корпоративних ролей зовнішнім спеціалізованим компаніям. Найчастіше аутсорсинг має місце, коли організація передає право володіння бізнес–процесом зовнішньому виконавцеві.

Механізм дії аутсорсингу відрізняється від звичайної розподільної логістики тим, що замовник формулює завдання, що є перед постачальником послуг, не конкретизуючи спосіб рішення цих завдань, так що вибір раціонального способу дій цілком і повністю лежить на виконавці (як, втім, і відповідальність за досягнення необхідного результату).

Розрізняють три види аутсорсингу:

- функціональний (передача непрофільних функцій керування й корпоративних ролей зовнішнім спеціалізованим компаніям);
- операційний (передача функцій виробництва);
- ресурсний (відмова від власних ресурсів і придбання їх на стороні).

У сфері інформаційних технологій аутсорсинг набув поширення на хвилі масової корпоративної практики впровадження спеціалізованих систем обробки, передачі й захисту інформації для різних бізнес–структур. Під впливом глобалізації економіки існуючі в цей час і процвітаючі в сфері інформаційного аутсорсингу такі фірми, як «Electronic Data Systems», «Compaq Global Services», «Computer Sciences Corporation», «Hewlett–Packard», продовжують підсилювати тенденцію впровадження аутсорсингу в практику транснаціональних корпорацій. Необхідність зниження витрат і оптимізації витрат у сфері інформатики, консалтингу й захисту даних –

основна стратегія організацій і бізнесменів у сучасних умовах глобальної конкуренції, що мотивує до активного використання аутсорсингу як ефективного логістичного інструмента.

Згідно з дослідженнями Інституту Аутсорсингу [10] завдяки аутсорсингу можна досягти таких цілей: зниження та контролювання операційних витрат; концентрування на базовій діяльності фірми; отримання доступу до виробничої потужності найвищої якості; вивільнення власних засобів для інших цілей; отримання для використання нових засобів; прискорення отримання ефекту реструктуризації; опанування невласливої функції; пошук капіталу; солідаризація ризику; покращення фінансового стану.

Таким чином, при вирішенні питання про те, які логістичні функції довірити логістичному посереднику необхідно орієнтуватися на можливості компанії в частині організації власної логістики, корпоративну стратегію в частині подальшого розвитку бізнесу (концентрація або диверсифікація), частоту і складність поставок і т.д.

До переваг логістичного аутсорсингу можна віднести такі:

1. Економічні:

а) зниження затрат (витрат) за рахунок скорочення чисельності персоналу (адміністративного, технічного, обслуговуючого); зниження трансакційних витрат; зниження операційних витрат за рахунок економії, обумовленої ефектом масштабу й централізацією;

б) підвищення ефективності основних бізнес–процесів: компанія одержує можливість перетворити свої постійні витрати у змінні;

в) ефект розподілу ризиків.

2. Управлінські:

а) можливість зосередження основних ресурсів й уваги на основній діяльності, цілях компанії й на задоволення потреб клієнтів;

б) можливість вивільнення ресурсів для основного бізнесу й інших цілей, вивільнення резервного фонду основного капіталу;

в) можливість поліпшення управління й контролю операційного управління;

г) можливість зміцнення потенціалу росту й усунення ряду обмежень;

д) можливість усунення ряду проблем з персоналом (відсутність проблем з відпустками, відсутність через хворобу, небезпекою раптового звільнення ключових співробітників).

3. Техніко–технологічні:

а) можливість доступу до технологій і рішень більш високого рівня;

б) можливість використання спеціалізованих

функцій, для виконання яких організація не має фахівців або ресурсів;

в) можливість підвищити якість і надійність обслуговування.

4. Інституціональні:

а) відсутність інституалізації операцій аутсорсингу на національному ринку розширює можливі характеристики інструментарію й особливості його використання для всіх учасників.

Логістичний аутсорсинг має також і недоліки, тобто ризики застосування: можливість зростання витрат у випадку передачі на аутсорсинг занадто багатьох функцій і процесів; витрати на утримання зовнішньої інфраструктури взаємодії з постачальниками аутсорсингових послуг; можливість банкрутства аутсорсингової компанії; загроза відриву керівної ланки від бізнес – практики; навчання чужих фахівців замість своїх; небезпека зайвої концентрації подібних технологічних бізнес–процесів в одних руках; відсутність законодавчого визначення й регулювання аутсорсингу.

Висновки та подальші дослідження.

Приймаючи рішення про аутсорсинг логістичної діяльності, потрібно проаналізувати, якими є нинішні витрати, і якими вони будуть після делегування деяких функцій іншим організаціям. При цьому важливою користю від аутсорсингу буде саме візуалізація логістичних витрат. Крім того, у багатьох випадках вигідно використовувати зовнішні ресурси, але потрібно також приймати участь у керуванні та управлінні ними для подолання негативних аспектів аутсорсингу та досягненні максимальної користі для організації. Таким чином, очевидні переваги аутсорсингу зв'язуються з концентрацією бізнесу на профільній діяльності, підвищенням гнучкості виробничого процесу, використанням найкращих методів і досвіду, застосуванням передових технологій. Можливості для розвитку аутсорсингу мають усі без винятку види логістики в складі з функціональною, ресурсною й підприємницькою класифікацією. Тому для того щоб установити доцільність передачі тієї або іншої функції на аутсорсинг, варто проаналізувати її з позиції стратегічного фокуса, операційної здатності, фінансової вигоди й можливості для вдосконалювання усередині підприємства.

Список використаної літератури:

1. Аникин Б.А. Аутсорсинг и аутстаффинг: высокие технологии менеджмента: учеб. пособие / Б.А. Аникин, И.Л. Рудая. – М.: Инфра-М, 2007. – 288 с.
2. Хачатурова А. В. Віддати на сторону / А. В. Хачатурова. – Твій номер. – 2009. – № 6. – С. 28–33.
3. Литвак А.Г. Пространственная организация мирового рынка ИТ-услуг / Литвак А.Г. – М.: Вектра, 2010. – С.162–168.
4. Прибытков И. Аутсорсинг ИТ: взгляд изнутри / И. Прибытков. – Корпоративные системы. – 2009. – № 5. – С. 59–61.
5. Лучшие страны для ИТ-аутсорсинга. / [Електронний ресурс] // Режим доступа: <http://www.rate1.com.ua/ehkonomika/tehnologii/1418/>
6. Ladty M. C. Willcocks L P., Feeny D. E.: Outsourcing: maximize flexibility and control / Harvard business review. Vol. 73 (3). P. 84–93.
7. Степаненко В. М. Аутсорсинг ИТ-услуг набирает обороты / В. М. Степаненко. – Сети и бизнес. – 2010. – № 1. – С. 82–84.
8. Waters K. Market Research /K. Waters/ [Електронний ресурс] // Режим доступа: <http://www.itsourcing-europe.com/Market Research.html/>
9. Chopra R. It outsourcing, ukrainian breakthrough /R.Chopra/ [Електронний ресурс] //Режим доступа: <http://www.theoutsourcingblog.com/2010/07/itoutsourcingukrainian-breakthrough/>
10. Офіційний сайт міжнародного інституту аутсорсингу. / [Електронний ресурс] // Режим доступа: <http://www.outsourcing.com>.
11. Зозульов О. Аутсорсинг як інструмент підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств в умовах глобалізації / О. Зозульов, О. Микало. – Економіка України. – 2009. – № 8. – С. 16–24.
12. Mary Amiti and Shang-Jin Wei. Fear of service outsourcing: is it justified/ Mary Amiti and Shang-Jin Wei./ [Електронний ресурс]// Режим доступа до статті : <http://www.oecd.org/sti/sci-tech/35333668.pdf>
13. Criscuolo and Mark Leaver .Offshore Outsourcing and Productivity./ Criscuolo and Mark Leaver/ [Електронний ресурс] // Режим доступа до статті : <http://www.oecd.org/sti/sci-tech/35637436.pdf>
14. PayScale. Salary database./[Електронний ресурс]// Режим доступа: <http://www.payscale.com/hr/index>
15. Асоціація українських аутсорсингових компаній. «Exploring Ukraine. IT Outsourcing Industry»/[Електронний ресурс]// Режим доступа : <http://hi-tech.org.ua/exploring-ukraine-it-outsourcing-industry> the volume of itoutsourcingservices provided in Ukraine has grown by a factor ten
16. IT Outsourcing Review from Central and Eastern Europe The Conference/Business IT Optimization Summit 2010/[Електронний ресурс]// Режим доступа: www.itonews.eu/en/news/news-ukraine/conference-business-it/index.html
17. International Trade Centre: Exports 2000–2011:International Trade in Services./ [Електронний ресурс]// Режим доступа: <http://www.intracen.org/statistics-export-service-country>

Колодка Я.В. Аутсорсинг в логистике: преимущества и недостатки

В статье рассматриваются общие вопросы использования аутсорсинга в логистической деятельности предприятий. Определены основные виды аутсорсинга, которые могут применяться в области логистики. Рассмотрено преимущества и недостатки аутсорсинга логистических функций.

Ключевые слова: логистика, аутсорсинг, логистические функции предприятия, оптимизации логистических процессов, бизнес-процесса.

Kolodka Y.V. Outsourcing in logistics: advantages and disadvantages

In the article the general questions of the use of outsourcing are examined in logistic activity of enterprises. The basic types of outsourcing are certain, which can be applied in logistic. Advantages and lacks of outsourcing of logistic functions are considered.

Keywords: logistic, outsourcing, enterprise, logistic functions, optimization of logistic processes, business process.

Дата надходження до редакції: 10.04.2014 р.

Рецензент: д.е.н., доцент Славкова О.П.